

27 במאי 2018

לכבוד

ד"ר אביחי מנדלבליט, עו"ד
היועץ המשפטי לממשלה
משרד המשפטים
בפקס

שלום רב,

הנדון: אכיפה בררנית נגד תושבי ירושלים המזרחית

מכתבינו מיום 10.3.15; 17.9.15; 22.11.15; 16.5.16; 11.9.16; 12.1.17;
תשובתכם מיום 31.12.15

1. מאז שנת 2015 שבנו ופנינו אליך מספר פעמים בעניין השימוש הפסול שעושות עיריית ירושלים ורשויות נוספות (תאגיד גיחון, ביטוח לאומי, מס הכנסה ועוד) באמצעי האכיפה שבידיהן על בסיס שיקולים זרים כנגד תושבי ירושלים המזרחית אשר הם, קרוביהם או אנשים בשכונה שלהם חשודים במעורבות בהפרות סדר או בעבירות ביטחון.
2. במהלך השנים האחרונות הצטברו עדויות רבות לכך שמדובר במדיניות רשמית, מכוונת ומתמשכת:
  - בדיון בוועדה למיגור האלימות בעיריית ירושלים ביום 23.11.14 מפקד מחוז ירושלים דאז, נציב משה אדרי, הסביר כי נעשה שימוש באמצעי אכיפה עירוניים ואחרים (הגיחון, ביטוח לאומי, רשות האכיפה והוצל"פ) כ"מנוף לחץ" לצורך יצירת הרתעה;¹
  - במרץ 2015 פורסם² כי המשטרה מעבירה לעיריית ירושלים שמות של תושבי מזרח העיר שחשודים שהשתתפו בהפגנות אלימות לצורך הפעלת אמצעי אכיפה עירוניים ואחרים נגדם ונגד בני משפחתם.
  - ביום 14.10.15 צידדה שרת המשפטים בפוסט שפרסמה בעמוד הפייסבוק שלה בשימוש ב"אכיפה משולבת על משפחתו המורחבת של המחבל: לדוגמה: בודקים אם הבנייה חוקית, שולמו ארנונה, מיסים וכו'";
  - ביום 8.9.16 צוטט ראש עיריית ירושלים ניר ברקת כשהוא מתגאה בשימוש העירייה באמצעי אכיפה עירוניים נגד תושבי ירושלים המזרחית אשר הם או קרוביהם חשודים בהתפרעויות.³
  - ביום 11.1.17 פרסמה דוברות עיריית ירושלים בתגובה לפיגוע שארע בטיילת ארמון הנציב כי העירייה ביצעה בעקבות הפיגוע מבצע אכיפה בשכונת ג'בל מוכבר הכולל "טיפול בעבירות בניה הקיימות בכפר...בדיקת חבות ארנונה והיטלים ופעולות אכיפה נוספות".⁴

¹ פרוטוקול דיון בוועדה למיגור האלימות בעיריית ירושלים, 23.11.14.

² ניר חסון, [הרשימות השחורות של עיריית ירושלים לענישת תושבים ערבים ממזרח העיר](#), הארץ, 10.3.15.

³ ניר חסון, [ברקת התגאה באמצעי ענישה של העירייה נגד תושבי מזרח ירושלים](#), הארץ, 8.9.16.

⁴ הודעת דוברות העירייה מיום 11.1.17. וכן, יעל פרידסון, "תשובה לשכונת הטרור" ידיעות אחרונות, 11.1.17.

3. באחרונה קיבלנו קבלנו שוב תזכורת לכך שעיריית ירושלים ממשיכה באופן עקבי וללא הפרעה במדיניות פסולה זו, אשר קיבלה כעת מפיו של ראש עיריית ירושלים את הכינוי **מודל "אל קפונה"**. כך אמר מר ברקת בראיון מיום 26.4.18⁵:

"פיתחנו מודלים ייחודיים לשתי"פ ביטחוני-אזרחי. המערכת האזרחית נרתמת לטובת המערכת הביטחונית.

אי אפשר לעשות כלום לילדים בני 10 שמפריס חוק, שמעורבים בפעילות נגד כוחות הביטחון. אבל אפשר להוציא משלחת של העירייה, מס הכנסה, ביטוח לאומי, ארנונה, לערוך ביקורי בית, לבחון לעומק אם המשפחה ממלאת את כל החוקים של המדינה, למצוא פערים ולפעול. שלילת זכות עבודה, הטלות קנסות, לבדוק ולהתלבש - והכל במסגרת החוק ובהתאם להוראות החוק...
לפני שלוש שנים ישבתי עם מפקד מחוז ירושלים של המשטרה, מפקד השב"כ שאחראי על ירושלים ויו"ש, ומנכ"ל הביטוח הלאומי. כולם באו אלי למשרד, שבוע אחר שבוע, ויצרנו את המודלים הכי מתקדמים. בדומה לאיך שעצרו את אל קפונה. הוא היה הגנגסטר הכי רציני בשיקגו, והוא נעצר על מס הכנסה. זה מנגנון מאוד יעיל וטוב."

4. שימוש באמצעי אכיפה עירוניים על פי המודל המתואר לעיל מהווה אכיפה בררנית מובהקת ומכוונת המונעת משיקולים זרים ופסולים. מדובר בניצול לרעה של סמכויות האכיפה של העירייה ושל הגופים האחרים, הנוגד את עיקרון השוויון בפני החוק במובנו הבסיסי ביותר. שיקול הדעת של הרשויות בגיבוש מדיניות האכיפה של עבירות מסוימות הינו רחב, אולם הוא צריך תמיד להיות תחום על ידי שיקולים ענייניים הנוגעים לעבירות שמבקשת הרשות לאכוף. כאשר לתוך מתחם שיקול הדעת של עיריית ירושלים, הביטוח הלאומי או ההוצאה לפועל משתרבים שיקולי ביטחון והרתעה הרי שמדובר באכיפה סלקטיבית ופסולה.

5. התנהלות זו מהווה למעשה ענישה קולקטיבית. נקיטת צעדי אכיפה עירוניים ואחרים נגד אנשים, רק משום שהם או בני משפחותיהם נחשדו בביצוע עבירות שאינן קשורות לכך, מהווה התעמרות בלתי חוקית, הפוגעת בתקינות ההליך הפלילי, ומרוקנת את חזקת החפות ואת הזכות הבסיסית להליך הוגן.

6. הפעלת סנקציות פליליות או מנהליות בדרך מפלה ובררנית פוגעת גם באמון הציבור ברשויות האכיפה ויוצרת נזק אדיר לאינטרס הציבורי בהבטחת שלטון החוק.

7. בנוסף לחומרה היתרה שבנקיטת צעדי אכיפה מפלים, הרי שעצם העברת המידע לעירייה על ידי המשטרה מהווה פגיעה בלתי חוקית בזכותם החוקתית לפרטיות (לעניין זה ראה: בג"צ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים (26.5.02)). למשטרה אין כל סמכות להעביר רשימות חשודים לרשויות אחרות, על מנת שיינקטו צעדי אכיפה בלתי קשורים נגדם. הדבר מפר גם את חובותיה החוקיות של המשטרה להימנע מהעברת מאגרי המידע שאותם היא מנהלת לגורמים בלתי מורשים וזאת בהתאם לחוק המרשם הפלילי הקובע את חיסויו של המרשם ואוסר על העברת מידע ממנו שלא על פי החוק. החוק אוסר על העברת מידע מהמרשם הפלילי לידי הרשות המקומית אלא לצורך מינוי בעלי תפקידים מסוימים (סעיף ו1) לתוספת השניה לחוק).

⁵ נעמה לנסקי, "העברת שגרירות ארה"ב לא יצרה תסיסה במזרח ירושלים. להפך, היא רק גרמה לתושבים להפנים שהעיר לא תחולק", ישראל היום, 26.04.2018.

8. למרות פניותינו הרבות למשרדך במהלך השנים האחרונות וחרף העדויות הרבות על התנהלות פסולה זו מצד העירייה, המשטרה ורשויות אחרות, נראה כי לא ננקטו כל צעדים לעצירתה של מדיניות חמורה זו אשר חותרת תחת הזכות לשוויון בפני החוק, הזכות להליך הוגן והזכות לכבוד.
9. יצוין, כי ביום 31.12.15 נענינו על ידי עו"ד צילי נעה ממחלקת ייעוץ וחקיקה, כי הנושא נידון בישיבה בראשות הגב' אורית קורן, כי נדרשות בדיקות נוספות וכי נעודכן בהמשך הטיפול. חלפו מאז שנתיים וחצי ולמרות פניותינו הרבות עד היום לא נענינו ולא עודכנו בהמשך הטיפול בנושא.
10. לאור האמור לעיל נדרשת מעורבותך הדחופה לעצירת התנהלות פסולה ולא חוקית זו.

בכבוד רב,

אן סוצ'יו, עו"ד

העתק:

רב ניצב רוני אלשיך, מפכ"ל המשטרה, בפקס: 02-5428118
מר ניר ברקת, ראש עיריית ירושלים, בפקס: 02-6296014
ניצב יורם הלוי, מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל, בפקס: 02-5391466
תני"צ אילת אלישר, היועמ"ש, משטרת ישראל, בפקס: 02-5898762
עו"ד אלי מלכה, יועמ"ש עיריית ירושלים, בפקס: 6296285